

Rohing Wewarah Nabi: Mangsa Tundha lan Pambengok Tengah Wengi

Loro Papané Habakuk

Jeff Pippenger

2012-10-14

Sawijining Tembung Panjlènrèhan

Bubar iki kita wiwit nyepakaké transkripsi Habakkuk's Two Tables supaya bisa diterjemahaké menyang manéka basa sing kapacak ing situs web kita. Tugas ngowahi sawijining presentasi lisan dadi presentasi tinulis iku luwih abot tinimbang sing bisa dipahami déning wong sing ora wanuh karo kabèh tataran kang kudu dilakoni kanggo ngowahi presentasi lisan dadi presentasi tinulis, bebarengan karo pasulayan-pasulayan kang mesthi ana nalika pungkasan materi iku kudu diterjemahaké menyang manéka basa ing situs web mau. Kita lagi waé miwiti panyuntingan salinan tumrap presentasi kapisan saka sangang puluh lima presentasi, lan aku nemokaké menèh sawijining tataran liya kang uga kudu kita lampahi. Iki ana gandhèng-cènèngé karo pangrembakaning progresif saka piwulang iki wiwit taun 1989 nganti tekan sajarah kita saiki.

Ing presentasi kira-kira limalas taun kapungkur ana bebener-bebener kang isih ana ing tataran pangerten kang bayi. Kang kapisan saka bebener-bebener iku kang kudu dakcethakaké yaiku tekane malaekat kapindho ing sajarah Millerit. Nalika semana aku mangertèni yèn malaekat kapindho tekan nalika gréja-gréja Protestan wiwit nutup lawangé marang pangaturané Miller bab pekabaran malaekat kapisan, magepokan karo pungkasaning taun 1843. William Miller nyambut gawe adhedhasar sawijining petungan wektu kang diyakini déning dhèwèké minangka pratandha yèn taun-taun 1843 diwiwiti tanggal 22 Maret 1843 lan rampung tanggal 22 Maret 1844. Dhèwèké wis ngira yèn telung ramalan kang ing pungkasané disèlèhaké ing rong bagan suci iku bakal mungkasi ing taun 1843, lan dhèwèké pracaya yèn taun iku rampung tanggal 22 Maret 1844. Dhèwèké klèru ing rong prakara.

Telung pratélan bab 1335 dina ing Daniel rolas, 2520 taun saka “pitu mangsa” ing Leviticus rong puluh enem, lan 2300 dina ing Daniel wolu dipunmangertosi déning Miller minangka bakal rampung ing sasi Maret 1844. Sakwisé iku, Gusti nuntun Samuel Snow supaya boten namung mangertosi bilih pratélan-pratélan mau rampungipun boten ing taun 1843, nanging ing taun 1844; nanging Snow ugi wiwit nerapaké petungan wektu Karait, ingkang sanès petungan wektu ingkang sampun dipunginakaken déning Miller. Miller sampun nggunakaké petungan wektu Rabinik/adhedhasar ekuinoks, ingkang ndhasaraké taun saking mangsa semi dumugi mangsa semi.

Nalika kita nampilaké Rong Tabelé Habakuk, kita durung mangertèni kasunyatan sajarah iki lan lagi nggunakaké pengalamané Miller kanggo nandhani tanggal 22 Maret 1844 minangka

rawuhé malaékat kapindho lan wiwitané mangsa tundha. Aku mangertèni, lan isih mangkono nganti saiki, yèn rawuhé malaékat iku cocog karo wektu nalika para Protestan nampik pawartané Miller bab malaékat kapisan, lan pethikan ing ngisor iki dadi dhasar rujukanku.

“Ing wulan Juni, 1842, Pak Miller maringi seri kuliah kaping kalihipun wonten ing greja Casco Street ing Portland. Kawula ngrumaosi punika dados hak istimewa ingkang ageng sanget saged ndherek kuliah-kuliah punika; awit kawula sampun kasandhung ing rasa kendhat semangat, lan mboten ngrumaosi sampun siyap badhé pepanggihan kaliyan Juruwilujeng kawula. Seri kaping kalih punika ndadosaken geger ing kutha punika langkung ageng tinimbang ingkang kapisan. Kajawi sawetawis pangecualian, manéka denominasi nutup lawanging gréjanipun tumrap Pak Miller. Kathah piwulang saking manéka mimbar ngupados mbabar kalepatan-kalepatan fanatik ingkang dipun tuduhaken dhateng sang pamedhar; nanging wong kathah ingkang kebak pangajeng-ajeng lan kawigatosan sami rawuh ing pasamuwan-pasamuwanipun, lan kathah ing antawisipun mboten saged mlebet ing griya punika. Jemaatipun satata tentrem lan ngatos-atos mirengaken kanthi mirunggan.” *Life Sketches*, 27.

Aku mangertèni yèn panutupan lawang-lawang tumrap pekabarané Miller nandhani wiwitané panampikan marang malaékat kang kapisan, lan selaras karo pangertené Miller ngenani petungan wektu adhedhasar Rabinik/ékuinoks, aku ngira yèn tanggal 22 Maret 1844 nandhani pungkasané taun 1843. Panyajiané Miller ing Portland ing sasi Juni 1842 sajatiné minangka sawijining waymark sing nandhani sawijining panampikan kang saya maju lan ing pungkasané rampung ing tanggal 18 April 1844, nanging ing wektu panyajian-panyajian mau kita durung mangertèni panganggoné Samuel Snow tumrap petungan wektu miturut Karait.

Ing presentasi kapisan sing kita wiwiti disunting, aku wiwit sumerep bilih apa sing kacathet ing wektu iku katingal mbantah apa sing sapunika kita wulang. Inggih mbantah lan ugi mboten. Punika namung dados sawijining penekanan tumrap rawuhipun malaékat kaping kalih ingkang saya maju, lan ugi minangka ilustrasi bab pambukak segéling pesen punika kanthi saya maju, kados dene ing sajarahipun Millerit ugi mekaten. Cathetan panjlènrèhan punika prayogi njawab tiyang-tiyang ingkang kesandhung awit saking pangidentifikasian kita dhateng 19 April 1844 minangka kuciwane Millerit ingkang kapisan lan punapa ingkang sampun dipunwulang ing wekdal kapengker.

“Piweling kapisan lan kapindho diparingaké ing taun 1843 lan 1844, lan saiki kita ana ing sangisoré pawarta piweling katelu; nanging katelu piweling iku isih kudu terus diproklamasèkaké. Saiki iki padha wigatiné kaya ing jaman sadurungé, yèn piweling-piweling mau kudu diwedharaké manèh marang wong-wong kang lagi ngupaya kayektèn. Kanthi pena lan swara kita kudu nggemakaké pawarta iku, nuduhaké runtutané, lan panganggoné ramalan-ramalan kang nuntun kita marang piweling malaékat katelu. Ora ana piweling katelu tanpa kang kapisan lan kapindho. Piweling-piweling iki kudu kita aturaké marang donya lumantar terbitan-terbitan lan pawiyatan-pawiyatan, kanthi nuduhaké ing garis sajarah kenabian prekara-prekara kang

wis kelakon lan kang bakal kelakon.” Selected Messages, buku 2, 104.

Kalih Lempengipun Habakuk 2 saking 95

Mangertèni Kalender Millerite lan Wektu Tundhaane

Ing pawartos pungkasan kita, pitakonan muncul bab carane 22 Oktober 1844 bisa dadi dina kaping sepuluh ing sasi kapitu manawa 22 Maret 1844 iku dina kapisan ing sasi kapisan. Para Millerit ing Maret 1844 salah paham ngenani apa sing padha pracaya minangka pungkasaning taun 1843. Sawisé kuciwa mau, dheweke nliti maneh petungan wektu miturut Kitab Suci. Bab iki diterangake ing buku Gerhard Damsteegt, *Foundations of the Seventh-day Adventist Message and Mission*, mligi ing kaca 89 lan 92. Nalika dheweke pracaya manawa 1843 wis rampung, dheweke nimbang maneh loro unsur ing pamahaman babagan wektu: owah-owahan saka 1843 menyang 1844, lan dina-dina sing nandhani wiwitan lan pungkasaning taun-taun, supaya dheweke bisa ngétung dina kaping sepuluh ing sasi kapitu.

Aku asring nekanaké yèn saka tanggal 22 Maret nganti 22 Oktober kuwi pitung sasi. Aku ora nyaranaké yèn iki minangka Gerakan Wulan Kapitu, nanging narik kawigatèn yèn para Millerit pracaya yèn tanggal 22 Maret iku wigati, lan iku dadi tenger pikiran sing migunani—pitung sasi sawisé kuwi nuntun kowé menyang tanggal 22 Oktober. Iki minangka kasunyatan.

Kuciwa lan mangsa tundha iku dudu panggenapaning sawijining ramalan wektu, nanging malah minangka akibat saka salah pahamé para Millerit. Salah pahamé mau kang nuwuhake panggenapaning mangsa tundha lan kuciwané; ora ana ramalan tartamtu kang mratelakaké yèn mangsa tundha mau bakal diwiwiti ing sawijining titik wektu tartamtu. Kapitadosan yèn taun 1843 wis kliwat ing tanggal 22 Maret 1844 nuwuhake kuciwané.

Damsteegt ngandika:

Sanadyan petungan Karaite sing nuduhaké pungkasaning taun Yahudi ing rembulan anyar tanggal 17 April 1844 luwih dipilih ing terbitan-terbitan périodik utama kaum Millerit, akèh-akèhé wong pracaya ngarahaké pangajabé marang tanggal 21 Maret 1844 minangka wektu rawuhipun Kristus. Ing njaban gerakan Millerit, tanggal 21 Maret wis kawentar banget lan ana pangajab umum kang nyebar yèn ing tanggal iku bakal kelakon rubuhipun sakabèhé sistem Adventisme kanthi tuntas.

Wingi kita maca bilih Miller ngarep-arep tanggal punika. Kathahing para Millerit sami nggatèkakên tanggal punika, lan malah para lawanipun ugi sami mangertos punika lan sami ngawasi punika minangka bukti bilih para Millerit punika klèru. Punika inggih pangertosan baku. Sasampunipun tanggal punika kaliwat, piyambakipun lajeng miwiti nyelidiki wangsit-wektu punika kanthi langkung teliti, ingkang nuntun dhateng 22 Oktober 1844. Punika maringi satunggaling titik acuan tumrap pitakonan ingkang wungu wingi.

Wektu Tundha lan Sesanti Kapisan Ellen White

Dina iki, aku kepéngin ngginakaké wektu luwih akèh kanggo mirsani wektu panundhan. Iki wigati, awit kita lagi ngrembug wahyu Ellen White sing kapisan, ing ngendi dhèwèké ngandika yèn pepadhang padhang ing wiwitaning dalan menyang Swarga iku yaiku Tangisé Tengah Wengi, lan manawa kowé nampik pepadhang iku, kowé bakal tiba saka dalan menyang Swarga. Aku lagi ngupaya mbuktèkaké yèn Tangisé Tengah Wengi ing wahyu dhèwèké iku nyakup sajarah kabèh saka Pesené Malaékat Kapindho.

Miturut pamanggih kula piyambak, kula boten gadhah prekawis menawi ngandika bilih Panguwuh Tengah Wengi ing sesanti punika, ingkang wonten ing wiwitaning margi lan nyumyakaken pepadhang sadawaning dalan, nggambaraken sajarahipun para Millerit wiwit taun 1840 dumugi 1844. Dinamika saking sajarah punika kedah dipunmangertosi kanthi leres. Kasampurnaning Panguwuh Tengah Wengi piyambak punika dumadi wiwit tanggal 12 Agustus dumugi tanggal 17, nalika piwucal punika dipunaturaken wonten ing Exeter Camp Meeting, lajeng piyambakipun nggawa pesen punika kirang langkung kalih wulan—September lan Oktober, kalih wulan lan gangsal dinten. Saderengipun tanggal 22 Oktober, piyambakipun sami nyawisaken dhiri tumrap rawuhipun Gusti. Mangsa kalih wulan punika inggih punika sajarahipun Panguwuh Tengah Wengi. Nanging, panjenengan boten saged mangertosi mangsa punika tanpa mangertosi langkah-langkah ingkang nuntun mlebet ing ngriku. Kangge kula, Panguwuh Tengah Wengi punika, kanthi langkung mligi, inggih punika sajarahipun wekdal tundha, ingkang lumajeng dumugi tanggal 22 Oktober 1844.

Nemokake Pesené Tiga Malaékat

Mangkene sajarah taun 1840 nganti 1844. Ana sawetara pethikan ing Roh Wewadon Nabi kang ing kono Suster White ngandhani kita yèn kita perlu mangertèni ing ngendi pesen-pesen iku kudu dipapanake. Nalika panjenengan wiwit mapanake pesen-pesen iku, panjenengan bakal sadhar yèn kabèh pesen tekan ing sawijining titik wektu tartamtu lan sawisé iku banjur diparingi kakuwatan.

Malaékat Kaping Pisan rawuh ing taun 1798 ing Wektu Pungkasan, nalika Kitab Daniel dibukak segelé lan ana panambahan kawruh. Pesené Malaékat Kaping Pisan diparingi kakuwatan ing tanggal 11 Agustus 1840, nalika asas setaun-sedina dikukuhaké kanggo jagad kabèh, kanthi ngeturunakè Malaékat saka Wahyu 10, sing nglambangaké pangukuhan kakuwatan tumrap Pesené Malaékat Kaping Pisan.

Malaékat Kapindho rawuh ing sasi Juni taun 1842. Kita waca wingi bilih ing Juni taun 1842, Pak Miller maringi seri presentasinipun ingkang kaping kalih wonten ing gréja Casco Street. Kanthi namung sawetara pangecualian, gréja-gréja Protestan nutup lawangé. Mangkono, ing Juni taun 1842, Pesening Malaékat Kapindho rawuh, awit nalika sawijining gréja Protestan nutup lawangé nglawan Pesening Malaékat Kapisan, gréja punika dados pérangan saking Babil. Pesening Malaékat Kapindho punika sawijining panggilan metu saking Babil. Pesen punika lumampah maju kanthi bertahap.

Mbak White nyariosaken dhateng kita bilih sanadyan para Protestan wiwit nutup lawang-lawangé ing wulan Juni taun 1842, panggilan supaya metu saka Babilon—isi saka Pesening Malaékat Kapindho—satemene durung wiwit nganti mangsa panas taun 1844.

Piwulangé Malaékat Kapindho tekan ing wulan Juni taun 1842 lan diparingi kakuwatan déning piwulang Bab Panguwuh Tengah Wengi, tanggal 12–17 Agustus 1844, ing Pakempalan Kémah Exeter.

Malaékat Katelu rawuh ing tanggal 22 Oktober 1844, awit ing dina iku dalam mlebu menyang Papan Kang Mahasuci kabukak, ing kono manungsa bisa mangertèni yèn Kristus saiki iku Imam Agung ing Papan Kang Mahasuci. Ing kono, pethining prejanjian iku kawruhan, lan ana ing sajroning pethi iku Sapuluh Préntah. Nalika Dhik White kapundhut mlebet menyang Papan Kang Mahasuci lan mirsani Sapuluh Préntah, piyambakipun mirsani yèn Préntah Sabat madhangi ngungkuli liyané, minangka tenger wigatiné Sabat ana ing Pesen Malaékat Katelu. Iku bakal dadi sawijining pacoban bab Sabat utawa Minggu. Ing tanggal 22 Oktober 1844, isining Pesen Malaékat Katelu rawuh.

Salah satunggaling ciri saka katelu pesen punika inggih menika bilih nalika Pesening Malaékat Kaping Sepisan rawuh ing taun 1798, boten wonten satunggal tiyang kemawon ingkang mangertos punika. Gusti ngangkat William Miller dados utusaning Malaékat Kaping Sepisan, nanging dèrèng dumugi taun 1818—rong puluh taun sasampunipun—Miller wiwit mangertos pesen punika. Pesen punika rawuh, nanging mbetahaken wekdal sadèrèngipun umat Allah ngakeni punika, lajeng punika dipunparingi kakiyatan.

Pesen Malaékat Kapindho rawuh ing wulan Juni 1842, nanging ora ana golongan Millerit ing taun 1842 sing wiwit nyebut gréja-gréja Protestan minangka Babil. Wong-wong mau durung ngenali bab iku nalika semana. Mung nalika mangsa panas taun 1844 wong-wong mau wiwit ngenali bab iku lan nimbali wong-wong supaya metu saka gréja-gréja. Pesen iku rawuh, banjur dimangertèni, lan banjur diparingi kakuwatan.

Ing tanggal 22 Oktober 1844, nalika Hiram Edson nampi sesanti babagan Kristus pindhah saka Papan Suci menyang Papan Mahasuci, wong-wong mau nampi sawatara pepadhang ngenani owah-owahan paladosan Kristus. Nanging ing tanggal 23 Oktober 1844, Hiram Edson durung siyap kanggo nulis sawijining artikel utawa martakaké sawijining khotbah bab dina Minggu minangka tandha kéwan galak. Wong-wong mau durung mangertèni Piwelingé Malaékat Katelu nganti sawisé mangsa wektu iku.

Pawarta Malaekat Katelu diparingi kakuwatan, kaya dene para Advent Hari Ketujuh mangertosi, nalika Malaekat Papat saking Wahyu 18 gabung kaliyanipun. Kangge para ingkang nyemak punika lumantar LiveStreaming utawi salajengipun lumantar DVD, panjenengan saged kersa mbantah bab wekdalipun Malaekat Papat gabung kaliyan Malaekat Katelu ing tanggal 11 September 2001. Ing wekdal punika, kita boten ngaturaken bantahan punapa-punapa ngenani prakawis punika, nanging kita ugi boten nyelaki punika: Malaekat Papat gabung kaliyan Malaekat Katelu kanthi rubuhipun Menara Kembar, lan punika inggih papanipun Pawarta Malaekat Katelu diparingi kakuwatan.

Katelu Pesening Malaékat mau nduwèni sipat-sipat iki: pesen-pesen mau rawuh, dimangertèni, banjur diparingi kakuwatan.

Rong Panutupan Lawang lan Pangresikan Bait Suci

Ing wulan Juni taun 1842, ana lawang wiwit katutup, ditandhai déning gréja-gréja Protestan sing nutup lawangé marang Pesen Malaékat Kawitan. Ing wiwitaning sajarah iki, kita nyumurupi sawijining lawang katutup, lan ing pungkasaning sajarah iki—sajarah Malaékat Kapindho—lawang iku katutup manèh, yaiku lawang mlebu menyang Papan Mahasuci, lawang kang kasebut ing pasemon Bab Sepuluh Prawan.

Panutupan lawang loro iki wigati kanggo diwènèhi tenger, mligi manawa panjenengan arep mbahas loro panyucèn Padaleman Suci. Kristus nyucèkaké Padaleman Suci kaping pindho nalika Panjenengané ana ing bumi, lan Sister White nyariosaken dhateng kita bilih ing pungkasaning jagad bakal ana loro panyucèn Padaleman Suci, kados dene ing jaman para Millerit. Panyucèn-panyucèn Padaleman Suci ing jaman Millerit saged dipunwènèhi tenger nalika panutupan lawang ing wulan Juni 1842—lawang kapisan saking Padaleman Suci, yaiku Protestanisme—lan ing panyucèn Padaleman Suci ingkang kaping kalih, nalika panyucèn Padaleman Suci para Millerit sampun rampung.

Kita badhé nyawang wekdal tundhanipun. Ing sajarah Malaékat Kapindho punika, wekdal tundha punika dumugi ing tanggal 22 Maret 1844, lan dipunapit déning kalih panyucekan Padaleman. Punika pesenipun Malaékat Kapindho.

Iki uga cariyosipun Gideon. Ing cariyosipun Gideon wonten kalih panyucekan, ingkang dados salah satunggaling pralambang saking kalih panyucekan Padaleman Suci lan Piwelingé Malaékat Kaping Kalih.

Wektu Anggone Nentèni lan Pambengok Ing Tengahing Wengi ing Ramalan

Sumangga kita miwiti panaliten kita kanthi satunggaling kutipan saking *Spiritual Gifts*, jilid 1, kaca 195–196. Kita sami nyemak bab wekdal ngentosi punika supados mangertos sesambetanipun kaliyan *Midnigh Cry*, awit kita boten kepéngin nampik pepadhang saking *Midnigh Cry*; manawi kita nindakaken mekaten, kita badhé tiba saking margi tumuju dhateng donya duraka ing ngandhap.

Para malaékat padha diutus kanggo mitulungi malaékat kang kuwasa saka swarga, lan aku krungu swara-swara kang kaya muni ana ing ngendi-endi, “Padha metua saka ing dheweke, he umat-Ku, supaya kowé aja nganti melu nampa bagéan ing dosa-dosané, lan supaya kowé aja nganti kataman pageblug-pageblugé; awit dosa-dosané wis tekan ing swarga, lan Gusti Allah wis kèlingan marang pialané. Pesen iki katingal kaya minangka tambahan marang pesen katelu,”—Saiki, dheweke nembé ngutip Wahyu 18:4, “Padha metua saka ing dheweke, he umat-Ku, . . .” Lan dheweke ngandika, “Pesen iki katingal kaya minangka tambahan marang pesen [Malaékat] katelu lan nyawiji karo iku, kaya pamecut ing tengah wengi nyawiji karo pesen malaékat kapindho ing taun 1844.”

Piwelinging Malaékat Kapindho rawuh ing wulan Juni 1842, lan Pambengoking Tengah Wengi gandhèng karo iku ing Agustus 1844. Panyiraman Roh marang piweling iki—telpon supaya metu saka Babil—iku sajarah kang dipigunakaké déning Sister White kanggo njlèntrèhaké sajarah 11 September 2001, nalika Piwelinging Malaékat Katelu digandhèngaké karo Malaékat Kapapat. Malaékat Kapapat iku nalika Malaékat Kuat ing Wahyu 18 tumedhak.

“Piwulang iki katingal minangka tambahan tumrap piwulang katelu lan nyawiji karo piwulang iku, kaya pasambating tengah wengi nyawiji karo piwulangé malaékat kapindho ing taun 1844. Kamulyaning Allah tumetep ana ing para suci kang sabar lan ngentosi,”—Kamulyaning Allah tumetep ana ing sapa? Ing wong-wong kang sabar—apa? Ngentosi. Para suci kang sabar lan ngentosi. Inggih? Para suci kang ngentosi; awit kita sapunika wonten ing sajarah ing ngendi pamedhar wangsit ngandika, “Rahayu wong kang ngentosi lan tekan ing 1335. Sanadyan wahyu iku kaya-kaya lami, entenana.” Umat kang badhé nampi pencuran Roh Suci punika para suci kang ngentosi.

“Kamulyaning Allah tumindak ing dhuwure para suci kang sabar lan nunggu, lan kanthi tanpa wedi padha maringi pepeling pungkasan kang khidmat, ngumumaké rubuhipun Babil, sarta nyeluk umaté Allah supaya padha metu saka ing kono; supaya padha uwal saka paukumané kang nggegirisi.”—Mesthi waé, iki kelakon ing jaman kita saiki; nanging para suci kang nunggu ing jaman kita saiki wis dipralambangaké déning para suci kang nunggu ing sajarah Millerit kang lagi kita pirsani.

“Padhang kang dipancaraké marang wong-wong sing ngentèni iku nembus ing saindenging panggonan, lan wong-wong sing nduwèni padhang sathithik ana ing pasamuwan-pasamuwan, sing durung krungu lan durung nampik telung piwulang iku, padha nanggapi panggilan mau, lan banjur ninggalaké pasamuwan-pasamuwan kang wus tiba.”—Iki yaiku “Metua saka ing kono, he umat-Ku!” Iki lagi ngrembug bab wong-wong sing metu saka pasamuwan-pasamuwan Babil ing jaman kita iki sawisé Hukum Minggu tekan ing Amérika Sarékat. Yaiku pasamuwan-pasamuwan kang wus tiba, yaiku pasamuwan-pasamuwan Babil.

“Akeh wong wus tekan ing yuswa tanggung jawab wiwit pesen-pesen iki kaparingake, lan pepadhang madhangi wong-wong mau, lan padha kaparingan hak istimewa kanggo milih urip utawa pati.”—Saiki dheweke ngandika manawa ana wong-wong ing gréja-gréja Protestan jaman saiki sing wus tekan ing yuswa tanggung jawab wiwit tanggal 22 Oktober 1844; lan, iku pancen mangkono. Wong-wong ing gréja-gréja Protestan jaman saiki durung urip nalika Pesen Malaékat Katelu rawuh ing Sajarah Millerit. Wong-wong mau ora kaanggep tanggung jawab tumrap panolakan sing ditindakake gréja-gréja Protestan ing mangsa wekdalé dhewe, lan iki minangka sawijining titik pokok kang kudu digatekaké manawa kowé tau nyinaoni kepriyé sajarah Kristus nggambaraké pungkasaning jagad; amarga, kanthi teknis, kanthi profetis Yérusalèm bisa waé, lan kuduné, wis kasirnakaké ing taun 34 M.

Ana 490 taun mangsa pacoban kang dipunpenggal tumrap wong Yahudi saking 2300 taun kang katandhani ing Daniel 8 lan Daniel 9. Patang atus sangang puluh taun punika pungkasanipun wonten ing taun 34 Masehi kanthi rajamipun Stefanus. Ing titik punika, Yerusalem, miturut pralambang kenabian, kedah dipunrusak, nanging kutha punika boten dipunrusak ngantos taun 70. Ing *The Great Controversy*, Sister White ngendika bab sejarah punika kanthi makna ingkang sami. Panjenenganipun ngendika bilih wonten lare-lare lan sanès-sanèsipun ingkang dereng mireng pesenipun Kristus lan para sakabat sadèrèngipun taun 34, lan Gusti Allah, ing sih-rahmatipun, paring wekdal dhateng piyambakipun supados kapethuk kaliyan pesen punika sadèrèngipun karusakanipun Yerusalem. Panjenenganipun netepaken, kados dene Kristus ugi netepaken, bilih karusakanipun Yerusalem punika nggambaraken pungkasaning jagad.

Sajarah iku nglambangaké luwih dhisik sajarah sing lagi dipangandikakaké déning dheweke. Nalika Undhang-Undhang Minggu teka ing Amerika Sarékat lan pekabaran iku pungkasané tumuju marang gréja-gréja sing tiba, para putrané Gusti Allah sing saiki ana ing Babil ora bakal kaanggep tanggung jawab awit saka panolakan sing wis ditindakaké déning gréja-gréjané utawa para leluhuré ing abad kaping-19.

Akeh wong wis tekan umur tanggung jawab wiwit pawartos-pawartos iki wis kaparingaké, lan pepadhang madhangi wong-wong mau, lan wong-wong mau oleh hak istimewa kanggo milih urip utawa pati. Sawenèh milih urip, lan ngadeg bebarengan karo wong-wong kang ngentèni Gustiné, lan netepi sakabèhé préntah-préntahé. Pawartos katelu iku kudu nindakaké pakaryané; kabèh wong kudu diuji déning pawartos iku, lan wong-wong aji kudu katimbalak metu saka badan-badan agama. Ana kakuwatan kang meksa kang nggerakaké wong-wong kang jujur, déné panampakaning kakuwatané Allah njalari para sanak-sedulur lan para kanca katemenan wedhi lan katetepi, saéngga padha ora wani, lan uga ora kuwasa, ngalangi wong-wong kang ngrasa yèn pakaryaning Rohé Allah tumindak ana ing dhiriné. Panggilan kang pungkasan kababar tekan para batur-tukon kang mlarat, lan wong-wong kang saleh ana ing antarané, kanthi ungkapan kang andhap asor, ngluberaké kidung-kidung kabungahan kang tanpa upama amarga ngarep-arep marang kabebasané kang kabegjan; lan para bendharané ora bisa nyegah wong-wong mau; amarga rasa wedi lan kaéraman njalari padha meneng. Kaelokan-kaelokan gedhé katindakaké, wong-wong lara diwarasaké, lan pratandha-pratandha lan mukjijat-mukjijat ngetutaké para pracaya. Allah ana ing sajroning pakaryan iku, lan saben wong suci, tanpa wedi marang akibaté, manut marang keyakinaning ati-nuraniné dhéwé, lan manunggal karo wong-wong kang netepi sakabèhé préntah-préntahé Allah; lan padha ngumandhangaké pawartos katelu kanthi kakuwatan. Aku weruh yèn pawartos katelu bakal rampung kanthi kakuwatan lan kasektèn kang ngluwahi adoh panguwuh ing tengah wengi.

Ing rong paragraf iki, iki wis kaping pindho dheweke mbandhingaké sejarah kita ing wektu Undhang-Undhang Minggu ing pungkasaning jagad karo sejarah Panguwuh Tengah Wengi. Ing kaping pisanan, dheweke ngandika bilih Malaékat Perkasa ing Wahyu 18 nggabung karo Malaékat Katelu kaya dene Panguwuh Tengah Wengi nggabung karo Malaékat Kapindho.

Sanadyan dheweke lagi ngrembug sejarah krisis Undhang-Undhang Minggu, cetha bilih dheweke kanthi gamblang migunakaké sejarah Malaékat Kapindho minangka titik acuan. Iku loro sejarah sing sejajar.

Para abdiné Allah, kaparingan kakuwatan saka ing dhuwur, kanthi pasuryané padhang sumunar, lan mencorong déning kasucèn suci, padha maju nindakaké pakaryané, lan martakaké warta saka swarga. Jiwa-jiwa sing sumebar ing sakabehing badan-badan agama padha mangsuli panggilan iku, lan wong-wong aji padha enggal digawa metu saka gréja-gréja sing wis katamtokaké kanggo karusakan, kaya Lot digawa metu kanthi kesusu saka Sodom sadurungé karusakané.

Nalika ngenani panggilan metu saka Babil, manawa ing pungkasaning donya utawa ing Pesené Malaékat Kapindho, Lot iku minangka pralambang sajarah mau lan karusakaning Sodom.

Manawa panjenengan mangertos Daniel 11 kanthi leres, ing ayat 41 Sang Raja Lor lumebet ing tanah kang mulya lan akeh wong katumpes, nanging "iki bakal uwal saka tangane, yaiku Edom, Moab, lan para utama saka bani Amon." Moab lan Amon punika anak-anakipun putri loro Lot. Kulawarganipun Lot nggambaraken tiyang-tiyang ingkang uwal saka tanganing kapausan nalika krisis Undhang-Undhang Minggu.

Suster White migunakaké pralambang iki. Pasamuwan-pasamuwan sing wus tiba dipralambangaké déning Lot, lan wong-wong sing aji kaesak metu saka pasamuwan-pasamuwan sing katemtokaké kanggo karusakan, kaya déné Lot kaesak metu saka Sodom sadurungé karusakané. Umaté Allah kasampurnakaké lan dikuwataké déning kamulyan kang linuhung banget sing tumiba ing dhuwuré kanthi kaluberan kang sugih, nyawisaké wong-wong mau supaya bisa tahan ngadhepi wektu panggodha. Swara akèh krungu ana ing endi-endi, matur, "Iki kasabarané para suci; iki wong-wong sing netepi dhawuh-dhawuhé Allah, lan pracayané Gusti Yésus."

Nalika piyambakipun ngrembag bab panggilan metu saka Babil ing wekasaning jagad, piyambakipun ngginakaken sajarah Pesen Malaékat Kapindho ing mangsa Millerite kanggo njlentrehaken panggilan punika. Pesen Malaékat Kapindho punika minangka panggilan metu saka Babil, lan sajarah punika dados pralambang tumrap sajarah krisis Undhang-undhang Minggu.

Salah siji saka rujukan Alkitab kang dienggo déning Ellen White kanggo njlèntrèhaké sajarah iki yaiku carita bab Sodom lan Gomora. Kita bakal maos saka Purwaning Dumadi 19:1–11, kang minangka pérangan saka carita bab Lot.

Banjur ing wayah surup ana malaékat loro teka ing Sodom; dene Lot lenggah ana ing gapura Sodom. Bareng Lot weruh wong-wong mau, banjur ngadeg methukaké wong-wong mau, sarta sujud kanthi rai tumungkul ing lemah. Pangandikané, "Lah sapunika, para gusti kawula, mugi kersa singgah ing dalemipun abdi Paduka, nginepa ing wengi punika, sarta wisuh sikil Paduka; benjing enjing Paduka saged tangi énjing lan nerusaké lampah Paduka." Nanging wangsulané, "Ora; awit aku bakal nginep ing dalan

wengi iki.” Nanging Lot meksa banget marang wong-wong mau; mula banjur padha mèlu mlebet karo dhèwèké lan lumebet ing omahé. Banjur Lot damel pésta kanggo wong-wong mau, sarta manggang roti tanpa ragi, lan wong-wong mau padha dhahar. Nanging sadurungé padha tilem, wong-wong lanang saka kutha iku, yaiku wong-wong lanang ing Sodom, ngubengi omah iku saka sakubengé, becik sing tuwa becik sing enom, iya sakèhé rakyat saka saben pojok. Banjur padha nyeluk marang Lot lan kandha marang dhèwèké, “Wong-wong sing teka marani kowé ing wengi iki ana ing endi? Gawanen metu marang aku, supaya aku padha wanuh marang wong-wong mau.” Banjur Lot metu marani wong-wong mau ing lawang, sarta nutup lawang ana ing wingkingé. Pangandikané, “Dhuh, para sadulur, kawula nyuwun, aja tumindak ala mangkono. Lah sapunika, kawula kagungan anak wadon loro, kang durung naté wanuh karo wong lanang; mugi kersa kawula aturaké metu marang kowé, lan tumindakna marang wong-wong mau miturut apa kang becik ana ing paningalmu; nanging marang wong-wong lanang iki aja pisan-pisan nindakaké apa-apa, awit mulané wong-wong iki padha teka ana ing sangisoring ayom gendheng kawula.” Nanging wangsulané, “Mundur!” Banjur padha kandha manèh, “Wong siji iki teka mung numpang manggon, kok arep dadi hakim! Saiki aku bakal nindakaké marang kowé luwih ala tinimbang marang wong-wong mau.” Banjur wong-wong mau nyurung banget marang wong iku, yaiku Lot, lan padha nyedhak arep ngrusak lawang. Nanging wong-wong mau nguluri tangané, narik Lot mlebu menyang omah marani wong-wong mau, sarta nutup lawang. Banjur wong-wong lanang kang ana ing lawang omah iku padha dipungebugi wuta, becik sing cilik becik sing gedhé, nganti padha kesel golèk lawang.

Pangujian Sing Maju Alon-alon lan Wektu Kanggo Entèni

Suster White ngandharake ngenani sawijining proses panggodhogan sing lumaku kanthi maju ing jaman Kristus lan ing jaman para Millerit, minangka sawijining gambaran proses panggodhogan sing maju tumrap kita. Ing *Early Writings*, kaca 259, dheweke ngandika:

"Wong-wong kang ora gelem nampani piwulangé Yohanes Pembaptis ora bisa nampa paédah saka piwulangé Gusti Yesus, mangkono uga ora bisa nampa paédah saka pakaryané Kristus ana ing Padaleman Suci ing swarga." Banjur panjenengané ngandika, "Wong-wong kang ora nampani Pesené Malaékat Kang Kapisan ora bisa nampa paédah saka Pesené Malaékat Kang Kapindho, mangkono uga ora bisa nampa paédah saka Panguwuh Tengah Wengi."

Ing pethikan mau ing *Early Writings*, 259, nalika lawang katutup ing mangsané Kristus, para wong Yahudi ana ing pepeteng lan kabotèn sing sampurna.

Sajarah Millerite tumrap Malaékat Kapindho iku sajarahé Lot. Loro malaékat rawuh ing kutha (Juni 1842), Pesen Malaékat Kapindho teka, lan Lot ndadèkaké wong-wong mau nginep sawengi (Masa Nundha). Ana pangadilan, banjur ana lawang kang katutup (22 Oktober 1844).

Kita badhé nyawang sajarah Kitab Suci sanès ing pundi wonten wekdal tundha ingkang saajar kaliyan Sajarah Millerit, sadèrèngipun ngrangkep sedaya punika dados satunggal.

Musa, Padaleman Suci, lan Wektu Panantèn

Sajarah sabanjuré yaiku Musa nampa piwulang babagan pambangunan pasucèn lan Angger-anggering Toret.

Ing dina kapitu, yaiku dina Sabat, Musa katimbangan munggah menyang mega. Mega kang kandel iku kabuka ana ing sangarepé sakèhé Israel, lan kamulyané Pangéran mancar kaya geni kang nguntal. “Lan Musa lumebu ing satengahing mega, lan munggah menyang gunung; lan Musa ana ing gunung patang puluh dina lan patang puluh bengi.” Patriarchs and Prophets, 313, 314.

Patang puluh dina anggoné ngentèni ing gunung iku ora kalebu enem dina panyawisan.

Sajroning sajarah iki, Musa nglampahi 46 dina nampani pitedah-pitedah bab pambangunan Padaleman Suci, kang sajarah karo 46 taun wiwit 1798 nganti 1844 nalika Gusti ngadegaké padaleman Millerit, lan karo 46 taun rekonstruksi Padaleman Suci déning Hérodes kaya kacathet ing Yokanan 2:20, uga karo 46 kromosom saka padaleman manungsa. Sajroning nem dina iku, Yusak ana bebarengan karo Musa, lan bebarengan padha mangan manna sarta ngombé saka kali cilik kang tumurun saka gunung. Yusak ora mlebu ing méga bebarengan karo Musa, nanging tetep ana ing njaban, saben dina mangan lan ngombé nalika ngentèni balining Musa, déné Musa pasa sajroning patang puluh dina.

Sajeroning anggoné ana ing gunung, Musa nampi pituduh-pituduh kanggo ngedegaké sawijining papan suci, ing kono ngarsané Ilahi bakal katitahaké kanthi mirunggan. “Lan padha gawéa marang Aku papan suci, supaya Aku bisa dedalem ana ing tengahé wong-wong mau” (Pangentasan 25:8), mangkono dhawuhé Gusti Allah.

Ing kéné kita nemokaké yèn angka 46 digandhèngaké karo pambangunaning pasucèn.

Kita bakal maca saka Kitab Pangentasan lan nyathet sawijining mangsa tundha ing carita iki, amarga iki nggambarake luwih dhisik mangsa tundha ing jaman Kristus, para Millerit, lan ing pungkasaning jagad. Mangsa tundha iku ngasilake kaanan sing ngidini Panguwuh Tengah Wengi dipratelakake lan ngasilake rong golongan wong sing nyembah. Tanpa mangsa tundha iku, dinamika sajarah kasebut ora bakal ana kanggo apa sing kersane Gusti arep ditindakake ing wektu Panguwuh Tengah Wengi. Kita kudu mangerteni apa sing dilambangake dening mangsa tundha iku.

Panjenengané banjur ngandika marang Musa, “Munggaha sowan marang Sang Yehuwah, kowe lan Harun, Nadab lan Abihu, sarta pitung puluh para pinituwa Israèl; lan padha sujuda saka kadohan. . . . Musa banjur njupuk sapéranganing getih, lan dilebokaké ing bokor-bokor; lan sapéranganing getih mau disirataké marang mesbèh. Banjur dijupuké kitab prajanjian, lan diwacaké ana ing ngarepé bangsa iku; banjur padha mangsuli, “Sakèhé kang wus dipangandikakaké déning Sang Yehuwah bakal padha daklakoni, lan aku bakal mituhu.” Musa banjur njupuk getih mau lan nyirataké marang bangsa iku, sarta ngandika, “Lah, iki getihing prajanjian, kang wus dipundamel déning Sang Yehuwah karo kowé bab kabèh pangandika iki.” Pangentasan 24:1, 6-8.

Masa 46 dina iki, yaiku Wektu Tarrying iki, iku nalika Pangéran lumebu ing prejanjian karo sawijining umat.

Punapa Gusti lumebet ing prajanjèn kaliyan para Millerit ing sajarah punika? Inggih.

Apa Panjenengané mlebet ing prajanjian karo pasamuwan Kristen ing dina Pentakosta ing jamané Kristus? Inggih.

Mulané, mangsa ngentèni iki minangka salah siji pratandha dalan nalika Gusti lumebet ing prejanjian kovenan kalawan satunggal bangsa.

Lan Pangeran ngandika marang Musa, “Munggaha marang Aku ing gunung iku, lan tetepa ana ing kana; sarta Aku bakal maringi sira loh-loh watu, lan angger-angger, lan dhawuh-dhawuh kang wus Daktulisa, supaya sira bisa mulangake iku.” Banjur Musa jumeneng tindak bebarengan karo Yosua, abdine; lan Musa munggah menyang gunung Allah. Panjenengane banjur ngandika marang para pinituwa, “Padha entenana ana ing kene kanggo aku, nganti aku bali maneh marang sira kabeh; lan lah, Harun lan Hur ana bebarengan karo sira kabeh: manawa ana wong kang duwe prakara, muga padha sowan marang wong loro iku.” Banjur Musa munggah menyang gunung iku, lan mega nutupi gunung iku. Kamulyaning Pangeran dumunung ana ing Gunung Sinai, lan mega iku nutupi sajrone nem dina; lan ing dina kapitu Panjenengane nimbali Musa saka ing satengahing mega iku. Lan panampakaning kamulyaning Pangeran ana kaya geni kang ngremukake ing pucaking gunung, ing ngarsane bani Israel. Banjur Musa lumebet ing satengahing mega iku lan munggah ing gunung iku; lan Musa ana ing gunung iku patang puluh dina lawan patang puluh bengi. Pangentasan 24:12-18.

Ing sajarahipun Musa, kita nyumurupi sawatawis wekdal tundha. Ing salebeting wekdal punika, kalih papan punika nglambangaken prejanjian, lan Gusti mlebet ing prejanjian saha paring piwulang dhateng Musa bab pambangunaning Padaleman Suci.

Wiwit taun 1798 nganti 1844, sajroning 46 taun iku, Gusti ngedegaké padalemané wong Millerit supaya Panjenengané bisa lumebu ing prajanjian karo Israèl modhèren.

Mangsa sing mau kita waca bab Musa lan wektu ngentèni para pinituwa pitung puluh iku diarani Pentakosta ing sajarah Kitab Suci—seket dina sawisé Paskah. Pangéran maringi dhawuh marang Israèl supaya ngéling-éling Pentakosta ing salawas-lawasé. Ing Prajanjian Anyar, Pentakosta dadi titik wigati tumrap pasamuwan Kristen wiwitan, minangka pangéling-eling tumrap sajarah iki dhéwé. Kita nemoni unsur-unsur sing padha ing Pentakosta ing jamané Kristus, ing sajarah para Millerit, lan unsur-unsur iki bakal dibalèni manèh ing wekasaning jagad.

Pentakosta lan Wektu Ngenanti ing Prajanjian Anyar

Sumangga kita nyawang Pentakosta saka Lukas 24:44-52, sajroning carita lelampahan ing dalan menyang Emaus.

Sadurungé ing kitab Lukas, wong loro murid sing mlaku bebarengan karo Gusti Yésus nyuwun marang Panjenengané supaya karsa nginep karo wong-wong mau. Alkitab migunakaké tembung “nginep.” Ana sawatara mangsa nginep kang ditandhani ana ing kono, nanging kita arep nandhani mangsa nginep sing béda ing sajarah sing padha iki.

Panjenengane [Yesus] banjur ngandika marang wong-wong mau, “Iki tembung-tembung kang wus Dakwedharake marang kowé nalika Aku isih ana bebarengan karo kowé, manawa sakehing prakara kudu kalakon kanthi sampurna, yaiku samubarang kang katulisan ana ing angger-anggering Torèté Musa, ing kitab para nabi, lan ing kitab Jabur bab Aku.” Sawisé mangkono Panjenengane mbikak pangertèné, supaya wong-wong mau padha mangerti Kitab Suci. Panjenengane banjur ngandika marang wong-wong mau, “Mangkono iku kang katulisan, lan mangkono iku Kristus kudu nandhang sangsara lan tangi saka ing antarané wong mati ing dina katelu; sarta supaya pamratobat lan pangapuraning dosa kawartakaké ana ing asmane marang sakehing bangsa, diwiwiti saka Yérusalèm. Lan kowé iku para seksi tumrap prakara-prakara iki. Lan lah, Aku ngutus prasetyaning Rama-Ku marang kowé; nanging kowé padha manggonana ana ing kutha Yérusalèm, nganti kowé kaparingan kakuwatan saka ing dhuwur.”

Wektu ngentèni iku ditandhani déning parentah supaya ngentèni ana ing Yérusalèm kanggo nampa kakuwatan. Ing kéné papan pangwaosing warta iku dumadi tumrap para Millerit.

Mêntèni tegesé ngentosi. “Rahayu wong kang ngentosi.” Ngentosi apa? Kakuwataning pangwasa.

Sampeyan ora bisa mangertèni kanthi bener pangwujudan kakuwasan saka Pambengok Wengi Tengah, kajaba sampeyan mangertèni wektu nentèni, nalika wong-wong mau dipréntah supaya ngentèni kakuwasan mau. Iku kalebu pérangan saka carita iku. Supaya pepadhang kang wis kaadeg ana ing mburi sampeyan tetep sumunar, sampeyan kudu mangertèni sajarahé kabèh.

Panjenengan mbokmenawa durung weruh tumuju pundi prakawis punika, nanging sesuk prakawis punika badhé dados cetha.

Telung Ramalan lan Mangsa Nglentrehake Wektu

Telung ramalan nuntun para Millerit marang sawijining paham kang kliru, kang nyebabake wektu tundha lan pepeteng kawitan. Ramalan-ramalan iki padha karo telu ramalan kang miturut pangandikane William Miller wus diparingi marang dheweke minangka wiwitaning pangerten, yaiku 1335, 2520, lan 2300 dina.

Manawa panjenengan mangertos bilih wekdal tundha punika satunggaling pérangan tartamtu saking Pambengok Wengi Tengah, panjenengan kedah nyuwun pitaken punapa ingkang ngasilaken wekdal tundha punika. Inggih punika tiga wangsit wekdal punika: 1335, 2520, lan 2300.

Manawa panjenengan nampik wangsit bab 2520 lan 1335, panjenengan nyélaki Pambengoking Tengah Wengi lan tumiba saka dalan menyang jagad duraka ing ngisor.

Menyang ing kana kita tumuju ana ing sakehing prakara iki.

Padha padha ngentèni, marga padha kudu ngantos rawuhipun kakuwatan saking inggil; lan ing Sajarah Millerite, kakuwatan punika yaiku Panggih Tengah Wengi.

Nanging kowe padha ngentèni ana ing kutha Yérusalèm, nganti kowe kaparingan kakuwatan saka ing dhuwur. Banjur Panjenengané nuntun wong-wong mau metu tekan Bètani, lan ngangkat astané, sarta mberkahi wong-wong mau. Lah dumadiné, nalika Panjenengané lagi mberkahi wong-wong mau, Panjenengané kapisah saka wong-wong mau, lan kaangkat munggah menyang swarga. Lan wong-wong mau padha nyembah marang Panjenengané, banjur bali menyang Yérusalèm kanthi kabungahan kang gedhé. Lukas 24:44-52.

Betania iku sawijining pinggiran kutha Yerusalem, kira-kira sakmil setengah ing njaban kutha. Ing jamanipun Gusti Yesus, punika kalebet adoh ingkang wigati, awit tiyang lumampah dhateng pundi-pundi.

Betania tegesé “Omahé Wong Miskin.”

Papan panggonan sing paling dipunremeni déning Gusti Yésus yaiku Bétania, papan dunungé Lazarus, Maria, lan Marta.

Prayoginipun dipunperhatosaken bilih Mlebet Kanthi Kamenangan punika sajarah ingkang dipunginakaken déning Sister White kanggé ngandharaken Midwengi Pambengok.

Sadurungé Gusti Yésus lumebet ing Yérusalèm kanggo Pamedharing Karajan, Panjenengané ngentèni ing Bétania, Omahé Wong Miskin. Ana mangsa ngentèni kang ndhisiki Pamedharing Karajan, padha kaya ana mangsa ngentèni kang ndhisiki Sesambat Tengah Wengi. Karoné iku sajarah kang sajajar, nanging kita isih ngrembug Lukas 24:44-52 lan ngentèni sarta nginep ing Yérusalèm.

Ing Early Writings, kaca 247, nalika ngandharaké bab Sajarah Millerit, Sister White ngandika:

Wong-wong kang kuciwa mau weruh saka Kitab Suci manawa wong-wong mau ana ing mangsa tundha, lan manawa wong-wong mau kudu kanthi sabar ngentèni kaleksanané sesanti iku. Bukti kang padha, kang ndadèkaké wong-wong mau ngarep-arep rawuhipun Gustiné ing taun 1843, uga ndadèkaké wong-wong mau ngarep-arep Panjenengané ing taun 1844.

Nalika Pambengok Wengi, para Millerit dipunbikak pangretosipun tumrap Kitab Suci.

"Wong-wong kang kuciwa" saka kuciwaning kang kapisan weruh saka Kitab Suci manawa padha ana ing mangsa tundha, lan bukti kang padha sing nuntun wong-wong mau kanggo medharaké taun 1843 minangka wekdal wangsulé Gusti saiki mbuktèkaké taun 1844.

Punapa ingkang sampun katindakaken déning Gusti tumrap wong-wong mau? Panjenenganipun mbikak pangertosanipun. Punika sajarah ingkang saajar kaliyan para sakabat.

Wekdalé Yakub lan Prajanjian Sawatara wong percaya sing setya padha ngadhepi pasulayan pungkasan. Dheweke nyegah tumindak salah lan niat ala, kanthi mangkono Rohing Allah saya ngedhuk atine supaya ndeleng dosa-dosane sadurungé kanthi luwih cetha. Kaya dene Yakub dikisahaké “gumregah banget lan nandhang sangsara” nalika ketemu pangandikan yèn Esau arep teka “lan wong patang atus bebarengan karo dhèwèké” (Purwaning Dumadi 32:6, 7), mangkono uga wong-wong suci ing pungkasaning jaman bakal mlayu nyedhak marang Gusti Allah. Mungsuh-mungsuhe wis siyap ngrusak. Wong-wong mau weruh yèn ora ana pangayoman kajaba Allah piyambak. Kaya dene patriarkh mau, dheweke ngregeti prajanjian-prajanjianing Gusti lan nyebutaké janji-janjiné. Yakub ngrendhahaké dhiri lan ngakoni yèn dhèwèké ora pantes ditresnani. Mangkono uga wong-wong dosa sing mratobat, ing pepetenging wengi iku, bakal nyatakake rasa ora pantesé. Nanging wong kang setya bakal nyekel janji Allah. Wong-wong mau ora bakal nyepèlèkaké kahanan. Wong kang nolak nampa pepadhangé swarga nalika ana wektu sih-rahmat, bakal ninggal tanpa ngrebut kamulyané. Nanging pangangen-angen bakal kebak wedi. “Kepriyé yèn aku wis diapusi? Kepriyé yèn isih ana dosa sing durung daktinggalaké? Kepriyé yèn pengarep-arepku kabukti palsu?” Iblis bakal ngganggu wong-wong mau nganggo pikiran yèn kahanané tanpa pangarep-arep. Dhèwèké bakal ngélingaké wong-wong mau marang kalemahané supaya nyirep iman. Wong-wong mau bakal ngeling-eling kalemahaning wataké. Nalika Iblis mbikak dosané, wong-wong mau ora bakal ndhelikaké. Dheweke bakal ngakoni kanthi jujur lan nempataké pangarep-arep mung marang sih-rahmat Allah. Dheweke bakal nyebut panguwasané getih Kristus. Dheweke bakal nglebokaké panjaluké kanthi andhap-asor lan luh. Kaya dene Yakub nyekel Malaikat, mangkono uga nyawané bakal ngregedi Allah, lan basaning atiné bakal mangkéné: “Aku ora bakal ngeculaké Panjenengan kajaba Panjenengan mberkahi aku” (Purwaning Dumadi 32:26). Yakub ora menang amarga ana pantesé. Kamenangané iku asil saka pamratobat, andhap-asor, lan nyekel janji. Mangkono uga sakabèhé wong dosa sing mratobat bisa oleh pangapura. Nalika mangu-mangu ngubengi nyawa, mung nyebutaké kapitadosan biyèn waé ora cukup. Ora kena mung nyandhak bebener sing umum utawa mung ngendhalèkaké rasa wedi. Pasulayaning nyawa nuntut panyuwun sing sregep. Kaya dene Yakub, wong sing pracaya kudu njupuk pendiriané tumrap prajanjian. Allah ora bakal nglirwakaké wong-wong sing nyeluk marang Panjenengané awan lan wengi. Akeh wong sing ora ngerti apa artiné duwe pengarep-arep sing urip. Wong-wong mau durung tau ngrasakaké

lara merga dosa, mula wektu panggodhane teka, dheweke ambruk. Ora nduwèni panguwasaning batin. Karsa lan karepé wis suwé manut marang hawa-nepsu. Nalika bebaya katon, wong-wong mau ora siyap. Wong sing ngerti karsaning Allah kudu manut saiki. Wektu kanggo nyiapaké yaiku wektu tentrem. Wong sing nelangsa ing Roh lan luwe lan ngelak marang kabeneran bakal dipenakké. Wong sing nggoleki Allah kanthi sakbenere ati bakal nemokaké Panjenengané. Wong sing nyumerepi kelemahane dhewe lan nyandhak marang Sang Juru Slamet ora bakal dibengkongaké. Ing wengi perjuangan mau, Yakub ngakoni dosané. Panjenengané nyelidiki atiné, lan rasa remuk asor nyawiji karo iman. Nanging pangakèné ora tanpa pangarep-arep. Yakub nyebut apa sing wis dingandikakaké déning Gusti, “Sampeyan wis ngandika, Aku mesthi bakal nindakake kabecikan marang sira” (Purwaning Dumadi 32:12). Mangkono uga wong-wong sing ngadhepi jam pamriksan kudu nyebut janji-janjiné Gusti Allah. Wong-wong mau kudu ngakoni dosané, nanging ora kena nyerah marang putus asa. Panjaluké kudu diiket marang pengantaraan Kristus. Pangarep-arep mau gumantung ing tampané Allah marang Sang Putra kang ditresnani. Ing sajarah Yakub ana piwulang tumrap bangsa Allah nganti pungkasaning wektu. Panganiayan bakal nyurung wong-wong suci menyang sesambungan sing luwih jero karo swarga. Wong-wong mau bakal ndeleng kaluputané lan nyuwun sih-rahmat. Kaya dene Yakub pincang nalika srengéngé munggah, mangkono uga wong setya bakal uwal kanthi tatu-tatu, nanging kanthi tentrem karo Allah. Dheweke bakal ngormati katresnaning prajanjian sing wis njaga lan nebus. Sanadyan jagad iki nyalahké lan kuwasa pepeteng ngubengi, wong-wong mau bakal ngendel mung marang Gusti. Panjenengané bakal ngluwari umat kagungané. Purnané perjuangan wong suci bakal dicethakaké minangka kamenanganing sih-rahmat ilahi.

Ana sawijining mangsa enggal-enggal ora kelakon ing carita Yakub. Mangsa panentèn iki madhangi akèh kayektèn kenabian, sanadyan kita mung bakal nyumangga sawetara waé.

Purwaning Dumadi 28, diwiwiti saka ayat 10, nuduhaké yèn critané Yakub dadi pralambang pungkasaning jagad. Anak-anaké Yakub nggambaraké golongan 144.000 ing pungkasaning jagad.

Yakub duwé anak-anak saka patang wong wadon—loro garwa, Rakhel lan Lea, sarta loro selir. Dhèwèké kudu nyambut gawé kanggo para garwané: 2520 dina kanggo Lea lan 2520 dina kanggo Rakhel. Ing caritané Yakub, kita ndeleng kaloroné 2520 iku, sing nglambangaké Karajan Lor lan Karajan Kidul.

Yakub minangka pralambang sajarahé kaum Millerit lan 144.000. Caritané kuduné maringi pepadhang marang kita ing pungkasaning donya.

Lan Yakub budhal saka Bersyeba lan tindak menyang Haran. Bareng wus tekan ing satunggaling panggonan, banjur nginep ana ing kono sewengi, awit srengéngé wus

angslup; lan ia njupuk watu-watu saka panggonan iku lan didèkaké ganjel sirahé, banjur sare ana ing panggonan iku. Lah ia ngimpi, lan lah ana satunggaling andha kang katetepaké ana ing bumi, pucuké nganti tekan swarga; lan lah para malaékaté Allah padha munggah lan mudhun lumantar andha iku. Lan lah Pangéran jumeneng ana ing sadhuwuré, sarta ngandika, Ingsun iki Pangéran, Allahé Abraham, bapakmu, lan Allahé Iskak; tanah panggonanmu nggléthak iku bakal Sunparingaké marang kowé lan marang turunmu: Lan turunmu bakal dadi kaya lebuning bumi, lan kowé bakal sumebar mangulon lan mangétan, mangalor lan mangidul; lan ana ing kowé lan ana ing turunmu bakal diberkahi sakehé kulawarga ing bumi. Lan lah, Ingsun nunggil karo kowé, lan bakal njaga kowé ana ing sakehé panggonan kang kok tindaki, lan bakal mbalèkaké kowé manèh menyang tanah iki; awit Ingsun ora bakal nilar kowé, nganti Ingsun wus nindakaké apa kang wus Sunandikakaké marang kowé bab iku. Purwaning Dumadi 28:10-15.

Pangeran Yehuwah lagi lumebet ing prajanjèn karo Yakub. Nalika Pangeran Yehuwah lumebet ing prajanjèn karo Musa lan Israèl, ana wektu tundha; nalika Panjenengané lumebet ing prajanjèn karo Yakub, ana wektu tundha; nalika Panjenengané lumebet ing prajanjèn karo Israèl modhèren ing Sajarah Millerit, ana wektu tundha; lan nalika Panjenengané lumebet ing prajanjèn karo pasamuwan Kristen ing Pentakosta, ana wektu tundha.

Ing cariyos punika, sajroning wekdal ngantos punika, Gusti mbikak pangertosaning umatipun dhateng Sabdanipun, ingkang ka pralambangakên déning andha kanthi para malaékat minggah lan tumurun—satunggaling pralambang komunikasi antawisipun Allah lan manungsa.

Yakub banjur tangi saka turune, lan matur: Satemene Sang Yehuwah ana ing panggonan iki; lan aku ora sumurup bab iku. Panjenengane banjur wedi, lan matur: Panggonan iki saene nggegirisi banget! Iki ora liya kajaba daleme Allah, lan iki gapurane swarga. Purwaning Dumadi 28:16-17.

Nalika Panguwuh Wengi Tumuju Tengah, para prawané Millerit padha tangi lan dadi Padalemaning Allah. Panjenengané lumebu ing prajanjian karo wong-wong mau, ndadosaké padha dadi Israèl jaman samangké.

Lajeng Yakub tangi ésuk-ésuk, banjur njupuk watu kang wus dipasangé dadi ganjel sirahé, sarta ngadekaké iku dadi tugu, lan nyiramaké lenga ana ing pucuké. Lan papan iku dijenengaké déning dheweke Betel; nanging dhèk biyèn jenengé kutha iku Luz. Purwaning Dumadi 28:18-19.

“Luz” diganti. Para Millerit dudu umaté Allah ing taun 1798. Sajarah para Millerit iku sajarah babagan kepriyé Panjenengané lumebu ing prajanjian karo wong-wong mau lan ndadèkaké wong-wong mau dadi umaté, kanthi ngowahi wong-wong mau saka “Luz” dadi “Bethel.”

Lan Yakub nazar, pangandikané, “Manawa Allah kersa nunggil karo aku, lan ngreksa aku ing dalan kang dakliwati iki, lan maringi aku roti kanggo dipangan sarta sandhangan kanggo diagem, nganti aku bisa bali menyang omahé bapakku kanthi tentrem, mula Sang Yehuwah bakal dadi Allahku. Lan watu iki, kang wus dakadegaké dadi tugu, bakal dadi griyané Allah; lan saka samubarang kang Paduka paringaké marang aku, mesthi dakparingaké saprasepuluh marang Paduka.” Purwaning Dumadi 28:20-22.

Kaulé Yakub iku mlebu ing prajanjian. Panjenengané nyuwun marang Allah supaya njaga panjenengané ana ing dalan iku—Lelakon-Lelakon Lawas—lan maringi roti kanggo dipangan. Wong-wong Millerit kudu mangan rotié dhéwé lan aja bali marang kabodhoan Protestan.

Manawa kita terus mangan roti kang diparingake Gusti Allah marang kita, Panjenengane bakal netepi prejanjiané karo kita. Roti lan sandhangan ing nadzaré Yakub nglambangaké kayektèn-kayektèn ing Bagan 1843, kang déning Ellen White sinebut Watu Karang Jaman-jaman—Lelakoning Lawas lan roti.

“Andha-andha kang Yakub sumerepi ana ing wahyu wengi, kang dhasaré sumandhar ana ing bumi lan pucuk undhakané tekan ing swarga kang paling inggil; Gusti Allah piyambak ana ing sanginggiling andha-andha iku, lan kamulyanipun madhangi saben undhakané; para malaekat munggah lan mudhun ana ing andha-andha kang padhangé sumunar iku, minangka pralambang sesambungan kang ajeg tansah katetepaké antarané jagad iki lan panggonan-panggonan kaswargan. Gusti Allah ngleksanani karsanipun lumantar pangantaran para malaekat kaswargan sajroning patembayan kang tanpa pedhot kaliyan manungsa. Andha-andha iki nduduhaké sawijining saluran sesambungan kang langsung lan wigati kaliyan para pedununging bumi iki. Andha-andha iku nglambangaké Sang Juru Panebusing jagad tumrap Yakub, kang nyambungaké bumi lan swarga dados satunggal. Saben wong kang wus mirsani bukti lan pepadhanging kayekten sarta nampani kayekten iku, maosaken pracayaipun dhateng Gusti Yesus Kristus, iku satunggaling misionaris ing tegesing tembung kang paling luhur. Panjenengané iku panampaning bandha-bandha kaswargan, lan dadi kuwajibanipun kanggo maringi marang liyan, nyebaraken samubarang kang sampun katampi.”
Fundamentals of Christian Education, 270.

Nalika Panjenengané mbikak pangretené wong-wong mau ing mangsa ngentèni, Panjenengané nindakaké mangkono kanthi ngutus para malaékat munggah lan mudhun ing undhakan.

Manawa panjenengan sampun nampi kayekten, panjenengan gadhah tanggel jawab kanggé mbagekakenipun. Manawa panjenengan netepi tanggel jawab panjenengan, panjenengan dados andha-andha punika—saluran komunikasi. Kita kabèh kaseluk dados saluran punika.

“Undhak-undhakan iku nglambangaké Kristus; Panjenengané iku saluran komunikasi antarané swarga lan bumi, lan para malaékat padha munggah-mudhun ana ing sesambungan kang tanpa kendhat karo umat manungsa kang wus tiba. Tembung-tembung Kristus marang Natanaèl padha selaras karo pralambang

undhak-undhakan iku, nalika Panjenengané ngandika, ‘Satemené, satemené, Aku pitutur marang kowé, wiwit sapréne kowé bakal weruh swarga kabukak lan para malaékaté Allah padha munggah lan mudhun ana ing ngatasé Putraning Manungsa.’ Ing kéné Sang Juru Panebus nepungaké dhiriné piyambak minangka undhak-undhakan mistik, kang ndadèkaké komunikasi antarané swarga lan bumi dadi mungkin.” Review and Herald, November 11, 1890.

Yakub nduwèni sawijining mangsa tundha; nalika dhèwèké ngentèni, dhèwèké ngimpi bab andha, kang nggambaraké Gusti mbikak pangerten marang Sabdané tumrap umaté sajroning mangsa tundha iku. Ing sajarah iki, Gusti lumebu ing prejanjian karo umaté, ngirid wong-wong mau metu saka Luz lan ndadèkaké wong-wong mau Bètèl—Padalemané Allah.

Saluran komunikasi kang dipralambangaké déning para malaékat kang munggah lan mudhun ana ing andha-andha, yaiku Kristus, uga dipralambangaké ana ing Zakharia. Sister White maringi komentar babagan iki ing Review and Herald, 20 Juli 1897, sanadyan piyambakipun migunakaké pralambang kang béda.

“Para kang katetepaké ngadhep ing ngarsané Pangéraning saindenging bumi, nduwèni kalungguhan kang biyèn tau kaparingaké marang Sétan minangka kerub panutup. Dening para titah suci kang ngubengi dhamparé.”

Apa iku “makhluk-makhluk suci”? Para malaékat. “Liwat makhluk-makhluk suci kang ngubengi dhampar Panjenengané, Gusti njaga sesambungan kang terus-menerus karo para pedununging bumi.” Iku tangga mau. Nanging, ing kéné Sister White ora bakal migunakaké tangga iku minangka pralambang.

“Lenga emas iku nglambangaké sih-rahmat kang migunakaké Gusti Allah kanggo njagi supaya pepadhangé para pracaya tetep kaparingi pasokan, supaya ora kedhep-kedhep banjur mati. Saupama ora ana lenga suci iki sing diwutahaké saka swarga lumantar pesen-pesené Rohé Gusti Allah, piranti-piranti piala bakal nduwèni panguwasa sakabèhé marang manungsa.

Gusti kaala nalika kita ora nampa pawarta-pawarta kang Panjenengane kirim marang kita. Kanthi mangkono kita nolak lenga emas kang arep diwutahake Panjenengane menyang jiwa kita supaya bisa disalurkan marang wong-wong kang ana ing pepeteng. Nalika panggilan iku teka, “Lah, panganten lanang rawuh; metua kowe kanggo nyumanggakake Panjenengane,” wong-wong kang durung nampa lenga suci, kang durung ngugemi sih-rahmat Kristus ana ing atine, bakal nemu, kaya para prawan kang bodho, yen dheweke durung siyap kanggo sowan marang Gustine. Dheweke ora nduwèni, ana ing awake dhewe, kakuwatan kanggo oleh lenga iku, lan uripe dadi rubeda. Nanging manawa Roh Suci Allah dijuluk, manawa kita nyuwun kanthi temen, kaya dene Musa, “Tuduhna marang aku kaluhuran Paduka,” katresnané Allah bakal kasawur ana ing ati kita. Lumantar pipa-pipa emas, lenga emas bakal disalurkan marang kita. “Dudu amarga kakuwatan, utawa amarga daya, nanging amarga Roh-Ku, mangkono pangandikané Pangéran Gusti sarwa dumadi.” Kanthi nampa sorot padhang saka Srengéngé Kabeneran, para putrané Allah madhangi kaya pepadhang ing jagad.

Review and Herald, 20 Juli 1897.

Ing cariyosipun Yakub, kita gadhah cariyosipun Sajarah Millerite. Wonten wekdal tundha, lan piyambakipun mirsa andha-andha ingkang nglambangaken sesambetan antawisipun Swarga lan bumi.

Zakharia nyaritakaké marang kita bab rong pipa emas. Sawijining andha nduwèni loro rel utama, nanging Zakharia nyebut iku rong pipa emas.

Kita kudu nampi pepakoning kabar-kabar sing tumurun saka tangga Swarga lan ngandharake marang wong liya. Menawa kita nglakoni mangkono, kita dadi pérangan saka tangga iku, pérangan saka tata cara pangandikan mau.

Suster White nggandhengake prakara iki karo pasemon bab Sepuluh Prameswari.

Ing sajarahé golongan Millerit, padha lagi netepi pasemon bab Sepuluh Pradawan. Mangsané Yakub ngentèni iku ya mangsa tundhané ing Matius 25 lan Habakuk 2: "Sanadyan wahyu iku kaya suwe enggoné dumugi, tetepa ngentèni."

Crita bab Yakub lan Zakharia iku padha-padha wektu tundha.

Wektu tundha iku nandhani, ing antarane prakara-prakara liyane, manawa Gusti wus arep nambahi pangerten para pandhereke bab Sabdaning Allah. Manawa kowé ora nampa Lenga Suci iku, kowé iku prawan gemblung.

Nalika kowé tekan ing sajarah iki, nalika lawang ditutup lan kowé dadi prawan kang bodho, Sister White ngandika, "Tembung-tembung sing paling nglarani sing tau kauningan, 'Aku ora wanuh marang kowé.'"

Sampeyan ora bisa misahake wektu nunggu saka Pambengoking Tengah Wengi. Wektu nunggu iku ngasilake kawutahaning Roh Suci, kang mbukak pangertené umaté Gusti Allah marang Sabda ing wektu Pambengoking Tengah Wengi lan nyedhiyakake lenga kang mbedakake para prawan wicaksana saka para prawan bodho.

Wektu Panantèn lan Kaelokan Puncaking Kristus

Ana mangsa ngentèni nalika Kristus nindakaké pakaryan pungkasané kang ngagungaké Panjenengané—munggahaké Lazarus.

Yésus nampi pawarta, "Lazarus lagi gerah. Rawuha, mugi Panjenengan ngrumati piyambakipun." Nanging Yésus boten enggal tindak.

Sadulur White ngandika bilih para murid kesandhung dening prakara punika. Padha gumun yagene Panjenengane boten badhe nulungi mitranipun, utawi mbuktekaken pangwaosipun minangka Sang Mesias. Nanging Panjenengane ndangu.

Nalika nundha rawuhipun dhateng Lazarus, Kristus kagungan ancas sih-rahmat tumrap tiyang-tiyang ingkang dereng nampi Panjenenganipun. Panjenenganipun leladi wonten

ngriku, supados lumantar nguripaken malih Lazarus saking antawisipun tiyang pejah, Panjenenganipun saged maringi malih satunggal bukti dhateng umatipun ingkang wangkang lan boten pracaya, bilih satemenipun Panjenenganipun punika “wunguné lan urip.” Panjenenganipun boten tega nilar sadaya pengajeng-ajeng tumrap umat punika, wedhus-wedhus mlarat lan kesasar saking brayat Israel. Manahipun remuk amargi katidakmratobatipun. Ing sih-rahmatipun, Panjenenganipun netepaken badhé maringi malih satunggal bukti dhateng piyambakipun bilih Panjenenganipun punika Sang Mulihaken, Ingkang piyambak kemawon saged ndadosaken gesang lan kalanggengan kapadhangaken. Punika badhé dados bukti ingkang boten saged dipunsalahartosi déning para imam. Punika sababipun Panjenenganipun nundha tindak dhateng Betania.” *The Desire of Ages*, 529.

Panjenengané ngentèni supaya maringi marang wong-wong mau sawiji bukti manèh yèn Panjenengané kagungan kasektèn kanggo nguripaké wong mati.

Mujijat puncak iki, yaiku wungunipun Lazarus, maringi pepethening Allah marang pakaryanipun lan pratelanipun minangka Ilahi.

Nalika Pambengoking Tengah Wengi, Gusti lagi ngedegaké para prawan wicaksana. Iki minangka gambaran bab proses pemeteraian. Para Millerit lagi dipeteraèkaké, mènèhi sawijining gambaran bab pemeteraiané wong 144.000.

Piwulang saka Lazarus iku manawa Kristus saged njupuk wong sing wis mati ana ing kaluputan lan dosa-dosane, banjur nguripake maneh.

Ing pethikan bab Lazarus, Kristus netepake pati minangka turu.

Kabeh padha turu. Panjenengane lagi ngentèni. Panjenengane bakal nguripaké manèh Lazarus, nggawa wong-wong mau marang urip lan masang paternan Panjenengane ing dhèwèké. Iki mukjijat Panjenengane kang paling luhur.

Ing sajarah kita, nalika Panjenengané masekaké meterai marang wong 144.000, Panjenengané ngluhuraké wong-wong mau dadi panji-panji.

Zakharia ngandika bilih panji punika kados permata wonten ing makutha. Punika tumindakipun ingkang ngluhuraken makutha-Nipun.

Kanthi pambabar lan kabukane kayektèn ing sajarah Millerite, wektu tundha iku nandhani nalika Gusti mbikak kayektèn. Tangga, kanthi para malaékat munggah lan mudhun, iku panggonan lumakuning prosès panyegelan.

Mlebu Kanthi Kamulyan lan Pambengok Wengi Tengah

Saiki kita mirsani Mlebet kanthi Kamenangan. Gatekna apa sing dipadhakake dening Sister White marang Mlebet kanthi Kamenangan iku ing *Spirit of Prophecy*, jilid 4, kaca 250.

“Pitangis ing wengi tengah iku dudu utamane digawa lumantar panyaruweh, sanadyan bukti Kitab Suci cetha lan mesthekake. Ana daya kang nyurung banget kang ngancik

jiwa. Ora ana mamang, ora ana pitakon. Nalika Gusti Kristus mlebet kanthi kamenangan menyang Yerusalem, wong akeh kang nglumpuk saka sakehing tlatah ing nagara kanggo ngrayakake riyaya padha mbludhag menyang Gunung Zaitun, lan nalika padha gabung karo rombongan kang ngiringi Gusti Yesus, padha kasurung dening semangating wektu iku, lan melu nggedhekake pameca, ‘Rahayu Panjenengane kang rawuh ing asmane Gusti!’ [Matius 21:9.] Mangkono uga para wong kang ora pracaya, sing padha teka mrono ing pakempalan-pakempalan Adventis—sawenehe amarga rasa kepingin weruh, sawenehe mung kanggo nggeguyu—ngrasa daya kang ngyakinake kang ndhereki pawarta, ‘Lah, Sang Panganten Kakung rawuh!’”

Mlebetipun kanthi kamenangan punika nglambangaken Panguwuh Tengah Wengi.

Mugi kita maos punapa ingkang dipunandharaken déning Sister White ngenani Mlebet Kanthi Kamenangan wonten ing *The Youth Instructor*, 21 Fèbruari 1901.

Wektu mlebué Kristus menyang Yérusalèm iku mangsa kang paling éndah sajroning taun. Gunung Zaitun kasaput ijo, lan pategalan-pategalané éndah kanthi warna-warni godhongé. Saka dhaérah-dhaérah ing sakubengé Yérusalèm akèh wong padha teka menyang pésta kanthi pepénginan kang temen-temen kanggo ndeleng Yésus.

Napa? Amarga, wong-wong mau wis krungu bab Lazarus.

“Mujijat pamungkas kang mènèhi makutha marang pakaryané Sang Juru Slamet, nalika Panjenengané nguripaké manèh Lazarus saka ing pati, wis nggawa pengaruh kang nggumunaké marang rakyat, lan wong akèh kang gedhé cacahé sarta kebak semangat padha kapincut menyang panggonan ing ngendi Gusti Yésus lagi nginep.”

Mulané, Panjenengané lagi ngentèni ing Betania sadurungé Mlebet Kamenangan.

Iki ngrujuk marang Wektu Tundha.

Wayah soré wus lumaku satengah nalika Gusti Yesus utus para sakabate menyang désa Bètfaqé, pangandikané: “Padha lumebua menyang désa ing ngarepmu, lan sanalika kowé bakal nemu kuldi wadon kaiket, lan anak kuldi ana bebarengan karo dheweke: culnana, lan gawanen mreng marang Aku. Lan manawa ana wong kandha apa-apa marang kowé, kandhanana, Gusti prelu marang iku; lan sanalika dhèwèké bakal nglilakaké iku lunga.”

Iki minangka sapisanan sajrone paladosanipun Kristus Panjenenganipun kersa nitih, lan para sakabat mangertos punika minangka pratandha bilih Panjenenganipun badhé enggal negesaken kakuwasan lan wewenang karajanipun, sarta mundhut papanipun wonten ing dhamparing Dawud. Kanthi kabingahan, para sakabat nindakaken tugas ingkang kaparingaken punika. Wong-wong mau manggih pedhet kuldi punika, nglereni tali pengikatipun, lan nggawa dhateng Gusti Yesus, ingkang lajeng lenggah ing inggilipun. Nalika Gusti Yesus lenggah ing satunggaling kéwan punika, angin kebak swanten pujian lan kamenangan. Panjenenganipun boten nggadahi pratandha karaton ingkang katingal saking njawi, boten ngagem busana kabesaran nagari, lan boten dipuniringi para prajurit. Nanging Panjenenganipun dipunubengi déning satunggaling

golongan wong ingkang kapenuhan pangajeng-ajeng. Panjenenganipun nembe nguripaken tiyang pejah. Wong akèh ngira bilih Panjenenganipun rawuh badhé dados Juruwilujengipun Israèl. Sinten ta wong-wong punika?

Akeh wong nglipur awake dhewe manawa wektune emansipasiné Israèl wis cedhak. Ing pangangen-angen padha weruh wadya perang Rum buyar lan kasirnakaké saka Yérusalèm, lan bangsa Yahudi sapisan manèh bébas saka gandhening wong kang nindhes. Saka lathi menyang lathi pitakon iku nyebar, “Apa Panjenengané ing wektu iki bakal mulihaké manèh karajan kanggo Israèl?” Akeh ing tengahing wong akèh iku kèlingan marang pangandikané nabi: “Padha bungaha kalawan sanget, he putri Sion; surak-suraka, he putri Yérusalèm: lah, ratumu rawuh marang kowé: Panjenengané adil lan nggawa karahayon; andhap asor, lan nitih kuldi.” Saben wong padha ngudi ngungkuli liyané sajroning nanggapi masa kapungkur kang profètis iku. Suraké kumandhang saka gunung lan lembah, “Hosana marang Putrané Dawud:” — Panjerité Tengah Wengi — “Rahayu Panjenengané kang rawuh ing asmané Pangéran; hosana ing papan kang Mahaluhur.”

Ing prosesi iku ora ana swara pasungkawa utawa sesambat sing keprungu. Wong-wong sing biyèn tau wuta, nanging mripaté wis dipulihaké déning Putraning Allah, padha mimpin ing ngarep.

Sapa sing nuntun dalan? Wong-wong sing biyèn klebu golongan Laodikea.

Padha padha nglumpuk nyedhaki Gusti Yesus, dene wong siji kang wus Panjenengane tangèkaké saka ing antarané wong mati nuntun kéwan kang ditumpaki Panjenengané. Wong-wong kang biyèn budheg lan bisu, saiki wus kasaraské, mèlu nggedhèkaké pamuji hosana kang bungah. Wong lumpuh, saiki wus bisa lumaku, methik pang-pang palem lan nyawuraké ana ing dalan kang bakal diliwati Panjenengané.

Wong lara, sing biyèn diasingaké saka masarakat, ana ing kono, wis kasucekaké déning kakuwataning Juru Slamet. Dhèwèké nggelaraké sandhangané ing dalaning Juru Slamet, karo nguwuh, “Dhuh saosa panuwun marang Sang Yéhuwah; awit Panjenengané iku becik: awit sih-kadarmanipun langgeng ing salawas-lawasé.”

Wong sing kasarasakan dhemit kang wus kasar wasar iku ana ing kono, saiki wus wasar budine, nambah paseksene: “Pangéran wus nindakaké prakara-prakara gedhé tumrap aku, kang marga saka iku aku bungah.”

Wong-wong mati sing wis dibalekaké urip ana ing kono, padha memuji Panjenengané. Randha lan bocah yatim nyritakaké pakaryan-pakaryan Panjenengané kang nggumunaké. Bocah-bocah cilik, wong-wong sing wis diwarasaké saka lelara, lan wong-wong sing wis digawa bali saka kubur, nyebari dalan Sang Juru Panebus nganggo pang-pangé kurma lan kembang.

Mulané, Gusti Yésus ndherek lami ing Omahé Wong Mlarat, kang ngrujuk marang Wektu Tundha.

Punapa? Awit Panjenengané badhé nyirami Roh Suci-É lan mbikak pangertosanipun, inggih punika ngrujuk dhateng Panguwuh Wengi Tengah.

Ing crita iki, Panjenengané rawuh minangka Raja, nuduhaké tanggal 22 Oktober 1844. Apa Gusti Yesus rawuh kanggo nampani karajan ing tanggal 22 Oktober 1844? Inggih.

Iki iku Mlebu Kanthi Kamenangan, lan ana wong-wong sing bakal nguwuhaké Pambengok Tengah Wengi.

Sinten tiyang-tiyang punika? Piyambakipun punika tiyang-tiyang ingkang sampun kaowahi déning panguwaosipun Kristus.

Pesen bab kabenerané Kristus, pangwasané Panjenengané kanggo ngowahi kita saka wuta dadi weruh, saka mati dadi urip, saka lara kusta dadi resik, kagawa ing sajarah mlebu kanthi kamenangan, kang dadi pralambang tumrap Pambengoking Wengi Tengah. Apa kang nggawa pesen iku?

Kristus nitih apa? Sawijining kuldi. Yaiku Pesen Islam kang nggawa pesen kabenerané Kristus.

Ing taun 1840, pangwujudan kakuwataning Pesen Malaékat Kapisan kagandhèng karo dikekangé Islam. Pesen Kapisan nuntun marang Pesen Kapindho; kalorone ora bisa dipisahaké.

Pesen Kapisan ngemot Pesen Kapindho.

Pesen Kaping Sepisan kaestokaké nalika Islam kasandhet, minangka kawujudaning wangsit. Kaestokan iki nguwataké Pesen Malaékat Kaping Sepisan lan ndadèkaké para Protestan nutup lawang-lawangé marang pesen iku.

Panutupan lawang-lawang déning gréja-gréja Protestan iku minangka panolakan marang Pesen Islam.

Sajarahé kaum Millerit nggambaraké luwih dhisik sajarah kita.

Pesen bab kabenerané Kristus ing mangsa panyegelané 144.000, nalika Gusti nyiramaké Roh Suciné lan mbikak Kitab Suci marang wong-wong Laodikia lan para lepra ing Adventisme, sepisan manèh diasta déning kuldi—Pesen Islam.

Ing mangsa panas lan mangsa gugur taun 1844, pawarta, “Lah, Sang Pengantèn kakung rawuh,” wus diparingaké. Rong golongan kang dipralambangaké déning para prawan kang wicaksana lan kang bodho banjur katon cetha—golongan siji kang nyawang rawuhipun Gusti kanthi kabungahan, lan kang wus kanthi tekun nyawisaké dhiri kanggo pepanggihan kaliyan Panjenengané; golongan sijiné, kang kaprabawan déning rasa wedi lan tumindak mung saka pepénginan kang dumadakan, wus rumangsa cukup mung kanthi téyori bab kayektèn, nanging padha kakurangan sih-rahmaté Allah. Ing pasemon punika, nalika sang pengantèn kakung rawuh, “wong-wong kang wus siyap padha lumebu bebarengan karo dhèwèké menyang pésta palakraman.” Rawuhipun sang

pengantèn kakung, kados ingkang kapratelakakén ing ngriki, kalampahan sadèrèngipun palakraman. Palakraman punika nglambangaké panampanipun Kristus dhateng karajanipun. . . . The Great Controversy, 427

Mlebu Kanthi Kamenangan iku rawuhipun Sang Prabu. Ing tanggal 22 Oktober 1844, Panjenenganipun nampi Kratonipun. Punika Mlebu Kanthi Kamenangan.

Ing kurun wektu iki loro golongan mau lagi kasirat menyang nasibé.

Pracelan, “Lah, Sang Manten Kakung rawuh,” ing mangsa panas taun 1844, nuntun èwonan wong supaya ngarep-arep rawuhipun Gusti kanthi enggal. Ing wektu kang wis katetepake, Sang Manten Kakung rawuh, dudu menyang bumi, kaya kang diarep-arep déning wong akèh, nanging menyang Kang Sepuhing Jaman ing swarga, menyang pestha palakrama, yaiku nampani karajanipun. “Wong-wong kang wus siyap padha lumebet bareng Panjenengané menyang palakrama; lan lawang punika”—apa?—“katutup.” Wong-wong mau ora bakal ana ing palakrama iku kanthi badané dhéwé; amarga palakrama iku kalakon ing swarga, déné wong-wong mau isih ana ing bumi. Para pandhèrèk Kristus kudu “ngentosi Gustiné, nalika Panjenengané badhé wangsul saking pestha palakrama.” Lukas 12:36. Nanging wong-wong mau kudu mangertèni pakaryanipun, lan ngetutaké Panjenengané lumantar pracaya nalika Panjenengané lumebet ing ngarsanipun Gusti Allah. Ing pangertèn punika wong-wong mau diarani lumebet menyang palakrama.” The Great Controversy, 427.

Rujukan Kitab Suci tumrap Wektu Nundha##

Sawetara nas Kitab Suci nyorot wektu tundha iku. Kita bakal nliti kabeh mau kanthi cepet lan nutup kanthi sawijining pratelan saka Sister White.

Nalika pangantèn lanang mau nganti ngentèni suwé, wong-wong mau kabèh padha ngantuk lan banjur turu. Matius 25:5.

Ing kene piyambak, 22 Maret 1844, ngrujuk marang Wektu Tundha.

Tanggal 22 Maret 1844 dudu sawijining ramalan nubuatan Kitab Suci. Iku minangka tanggal sing disalahpahami déning para Millerit, nanging ngasilaké kuciwa kapisan lan nandhani wektu tundha.

Kitab Suci ora mratelakaké yèn Gusti Allah sing ndadèkaké wektu tundhané. Sing njalari iku pangertené umat sing klèru: “Sanadyan wahyu iku katingal kèri, entènana, awit iku ora bakal kèri, lan ora goroh.”

Rahayu wong kang ngenteni, lan tumeka ing sewu telung atus telung puluh lima dina. Nanging sira, lumakua ing dalanira nganti tekan pungkasane: amarga sira bakal ngaso, lan ngadeg ing pandumanira ing pungkasaning dina-dina. Daniel 12:12-13.

Panjenengan saged maos punika kanthi kalih cara. Kanthi cara ingkang pundi kemawon:

Binerkahan wong kang ngenteni, lan binerkahan wong kang tekan ing 1335. Nanging lakua dalanmu nganti tekan wekasané: awit kowé bakal ngaso, lan bakal ngadeg ana ing pandumanmu ing wekasaning dina-dina.

Berkah saka tekaning 1335 iku ora mung prakara nggayuh pungkasaning wangsit wekdal. Ing bagan, 1335 iku pungkasané ana ing taun 1843. Berkah iku ora mung pungkasaning wangsit, nanging uga pangalamané wekdal ngentosi. Berkah iku dumadi ing antarané Wekdal Ngentosi lan 22 Oktober 1844. Ing kéné panggonanmu kudu ngentosi. “Rahayu wong kang ngentosi.”

Mulane Pangeran bakal ngentèni, supaya Panjenengané paring sih-rahmat marang kowé, lan mulane Panjenengané bakal kaluhurna, supaya Panjenengané nresnani kowé kalawan welas-asih; awit Pangeran iku Allah kang adil ing pangadilan; rahayu kabèh wong kang ngentèni Panjenengané. Yesaya 30:18.

Panantènan iku wiwit saka Wektu Tarrying nganti tanggal 22 Oktober 1844. Manawa kowé ngentèni Panjenengané, kowé bakal oleh berkah.

Amarga wahyu iku isih tumrapping wektu kang wis katetepake, nanging ing wekasaning wektu iku bakal ngandika lan ora goroh; sanadyan kaya dene nganti suwe, tetepana ngenteni iku; amarga mesthi bakal kelakon, lan ora bakal telat. Habakuk 2:3.

Pangerten sing kliru saka para Millerit iku sing ndadèkaké dumadiné wektu tundha. Wahyu iku kanggo wektu sing wis katemtokaké—22 Oktober 1844. Wahyu iku ora bakal goroh, nanging kowé bakal ngira yèn iku kaya-kaya tundha marga saka pangerten sing kliru.

Punapa Pangeran ingkang ngrancang salah paham punika? Inggih. Sister White ngandika mekaten.

Gusti nuwuhaké kesalahpahaman lumantar Bagan 1843. William Miller ngandika bilih piyambakipun boten nate kanthi mesthi netepaken taun 1843, nanging ing taun 1843 para sadulur nyuwun supados piyambakipun mbusak tembung “if” lan nandhani 1843 minangka sawijining tandha dalan. Sister White ngandika bilih punika minangka tandha dalan nabi, sawijining panggenapan saking Habakuk 2. Tandha dalan punika, kanthi dogmatis nandhani taun 1843, nuwuhaké wekdal tundha.

“Rahayu mripat kang nyumurupi samubarang kang kasumurupan ing taun 1843 lan 1844. Pesen iku wus kaparingaké. Lan aja nganti ana tundha kanggo nglairaké manèh pesen iku, amarga pratandha-pratandhaning jaman lagi katetepaké; pakaryan panutup kudu katindakaké. Pakaryan gedhé bakal katindakaké sajroning wektu kang cendhak. Ora suwé menèh bakal ana pesen kang kaparingaké déning paneteping Allah, kang bakal ngrembaka dadi sesambat sora. Banjur Daniel bakal ngadeg ana ing pandumané, kanggo mènèhi paseksèné.” Manuscript Releases, jilid 21, 437.

Gatekna Daniel 12:12-13: "Rahayu wong kang sabar ngenteni lan tekan sewu telung atus telung puluh lima dina."—"Rahayu wong kang tekan 1335. Rahayu wong kang tekan 1843," iku ayat 12.

Ayat 13:

Nanging mlakua nganti tekan wekasané: amarga kowé bakal ngaso, lan jumeneng ana ing pandumanmu ing wekasaning dina-dina. Daniel 12:12-13.

Suster White nggandhengké ayat 12 lan 13, kanthi ngandika yèn berkah saka angka 1335 kawujud ing taun 1843 lan 1844. Prakara iku dudu ngenani sawijining titik wektu, nanging ngenani wong-wong kang ngentèni Mlebet Kamenangan menyang Yerusalem déning Kristus, mangertèni para malaékat kang munggah lan mudhun ing undhak-undhakan, lan lumebu ing prajanjian karo Gusti nalika Panjenengané maringi marang wong-wong mau loro lempéng prajanjian.